

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábóllyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitító, soronként 30 kr.
többeszirosi hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentellen levelek csak ismert köztől fogadtatnak el.

Panaszhangok.

Az ember létezésének s ezzel együtt a társadalmi rend fennmaradásának alapja a föld, mert ez adja meg a mindennapi kenyeret. A ki ezt előállítja s ezzel milliók és százmilliók életét biztosítja, az a mezőgazda. Minden államra nézve ez a létfenn-tartó elem s ennek jóléte, előrehaladása, vagy pedig nyomorúsága, tengődése egy állam boldogságának legbiztosabb fokmérője. Az első eset szüli a rendet, megelégedést, a békés együttműködést a különböző osztályok között; a második magával hordja a zavart, a tüzhányóként fenyegető forradalmi törekvéseket, a proletariátust.

Még azon ország is, mely természetalkotta fekvésénél fogva kizárólag ipar és kereskedelmi nemzetgazdasági működésre van utalva, ha igyekszik jól felfogni a maga érdekeit, kénytelen — habár közvetve is — ápolni a mezőgazdaságot, mert ennek működése nélkül nincs tudomány, nincs művészet, nincs ipar és kereskedelem, nincsen élet. Természetes tehát, ha minden józanul gondolkozni tudó ember figyelemmel és érdeklődéssel fordul időnként a gazdasági állapotok felé, mert ennek érdeke mindenkinek érdeke, ennek baját mindenki megérzi.

Ezek oly általános és annyira ismeretes igazságok, hogy bővebben fejtegetni merőben felesleges. Ismeretes azon állapot is, melyet mezőgazdaságunknak évek óta szomorú helyzete s gazdaközönségünknek óriási létfenn-tartási küzdelme mutat. Általános bajok ezek országszerte, naponként fel-

hangzik a panasz sajtóban, parlamentben, egyesületekben; kormányhatalom és társadalom vállalva igyekeznek rajta segíteni, ám hasztalan, legtöbb-ször sysiphusi munkának bizonyul.

És ha ez így van most mindenütt a „tejjel, mézzel bővölködő, áldott” Magyarhonban, bizony majdnem kétszeresen érzi a mi vidékünk, a mi vármegyénk. A bajok egész sorozatára lehet reá mutatni, melyek hosszan, következetes biztonsággal sorvasztották gazdaságunkat.

Megyénk az ország egyik elsőrendű borvidéke volt, de jó és dus termelést a kedvezőtlen közlekedési viszonyok miatt alig tudta értékesíteni. Gyümölcsét tengelyen kellett hordani Kolozsvárra, Nagy-Károlyba, Debreczenbe, ha pénzt akart látni belőle. Egyszer aztán beütött a filloxera, a dusan termő hegyek kopár pusztaságá változva busan hirdették, hogy a kenyérkeresetnek, a gazdasági előhaladásnak egy ága semmivé lett és a sors sátrája képpen éppen akkor, midőn végre valahára úgy a hogy vidékünk is bevonatott vasutja által a világforgalomba.

Két főága maradt meg a gazdálkodásnak, az állattenyésztés és magtermelés. A gazda küzdött a baromvásárokon a folytonosan csökkenő árakkal, és e küzdelmet a nagyon sok helyen kedvező legeltetési viszonyok folytán még kibírta. Makkdus erdőségeink feletle alkalmas feltételt nyújtottak a sertésenyésztésre. Virágozott is ez szépen, meglehetősen összeget hozva be. Tavaly aztán beütött a sertésvész, az urasági nyájak százan-ként pusztultak el és elhullott a szegény embernek egyetlen féltve őrzött

zsirnak valója. És ez a vész nem szűnt, hanem terjedt községről községre, vidékről vidékre s az emberi tudomány, a szakképzettség semmit nem tudnak tenni ellene. Sertésvásárról szó sincs, de ha lenne is, nemsokára nem lesz mit eladni.

Hasonló mostoha képet nyújt a magtermelés eredménye is. A gabonák árak évenként fokozatosan hanyatlottak, dacára annak, hogy nem egy esztendő lepett meg rossz természettel. Gazdáink megkísérelték a lóhere magtermelést, mely pár évig dusan jövedelmezett is. A múlt évben beütött a tultermelés s az előbb hálásan fizető cikk értéktelenné vált, melynek pottom áron is alig lehetett piacot találni.

S ha nem volna válságos, ha nem lenne veszélylyel fenyegető, valóság-gal nevetségesnek lehetne nevezni a mostani buzaárakat, melyek nem fizetik meg a munkát, a befektetett költséget. Mert ugyan ki merné azt állítani, hogy négy, vagy ötödfél forintot buzaár mellett gazdasági existenciája biztosítva van? És még ez esetben is, ha mindenkor biztos piacot találna. De vidékünknek rendszeres gabona kereskedelme nincs. A csekély számú fogyasztó közönség hamar ki van elégítve, a kivitt pedig 3—4 agens közvetíti saját tetszése szerint szabva meg az árakat. A termelő ki van szolgáltatva kényre, kegyre ezen urakkal szemben s ha rezonírozik, hivatkozva a tözsdén jegyzett árakra, akkor esztendő számra őrizheti buzáját otthon a zsuzsoktól. Hej, pedig de sokan várakoznak ennek az árara, kezdve az adópénztártól a legkisebb, elszakadt cipőjü gyermekig s a sze-

gény gazda kérve, könyörögve kénytelen elprédálni egy esztendei fáradozásának gyümölcsét. Egészen más egy-egy nagy város körül fekvő vidék helyzete, mert az bár szintén olcsó, de még is biztos piacot talál mindenkoron, — a rendszeres kereskedelmi forgalom, a malmok, gyárak megmentik az aggodalomtól. Bács, Baranya, Temes és Torontál megyék, bár a fővárostól szintén távol fekszenek s hasonlíthatatlanul többet termelnek, még is sokkal könnyebben értékesíthetik termékeiket, mint mi. Ha van eladó, mindég van vevő is.

Nálunk csak egy módon lehetne ezeken segíteni: ha a termelők maguk alakulnának egy szövetkezetté, mely a kereskedelmi forgalmat, a kivitt közvetítse s gondoskodjék arról, hogy a nyers termény mindig piacot találjon. E nélkül a fenyegető válság mind jobban és jobban közeledik, gazdaközönségünk egyre pusztul, idegen kezre vándorol a föld, már pedig „a kié a föld, azé a haza.”

A közös érdeknek meg kell teremtenie az együvé tartozás, az együttvédekezés érzetét s ez hasznos gyümölcsöket fogna teremni, ha többet nem, legalább annyit, hogy a legtöbb gondnal, legtöbb fáradsággal küzdő osztályt megvédené néhány vásárló szeszélyétől.

Néhány szó iparosainkhoz.

Olyan korban élünk, melyben vilánnal beszélünk, fénnnyel irunk és gözerővel utazunk. Ne csodálkozzunk tehát akkor, ha a tudományok, mű-

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Az én dolgom a Pesti Naplónál.

Irtá: **Jókai Mór.**

Most is édesen gondolok vissza azokra a szép, csendes időkre, amiket úgy hívunk, hogy Bach-korszak.

Schmerlingnek sikerült a Bach elő-deit rehabilitálni.

A Bach és a Schmerling éra úgy áll egymás mellett, mint a Nirvána meg a Dante pokla: amott a semmivéporlás elmállasító lassu szibbadása, emitt a torturák minden fajtájának keresztülpróbálása.

A magyar újságírónak a Bach idejében az volt a jelszava: „Ne szólj szám, nem fáj fejem”. Schmerling uralmában meg az, hogy: „ha szólsz is megbánod; ha nem szólsz is meghánod”.

Az ötvenes években lélekzetet venni minden honpolgárnak, rang és faj különbség nélkül, teljesen szabad volt, de már a lélekzetet vissza is lehelni, úgy hogy ennek hangja is hallható legyen, csupán a magyar ó-konzervatívoknak. A többi mind „mundtolt” volt. (Nincs erre — ne is legyen, magyar szó.)

Dicséretükre legyen mondvá, ezt a jogukat fel is használták. Szidták a kor-

mányt nemcsak Budapesten, de még oda-fent Bécsben is.

A magyar ó-konzervatívok lumene volt Ürményi József. A magyar nemzeti ellenzék egyedüli látható feje. Ahhoz ragaszkodtunk, mint a horgas atómusok, mi többi szétszúllott magyar hazafiak: Kemény Zsigmond, Csengery Antal, Kazinczy Gábor, Szilágyi Sándor, magam is.

Egész legendakör képződött az alakja körül.

Hogy figurázta ki a bécsi Hofburg fényes udvari báljában a mindenható Bach minisztert, fenhangon kérdezte tőle: „nun lieber Herr Doktor (!) was haben Sie neues vor, um Ungarn zu beglücken?” Hallatlan merénylet!

De hasonló merészség volt, amikor Ürményi József a budai várban a helytartó által adott udvari bálon odaplántálta magát a legelső hivatalnokvezér elé hátat fordítva felé, úgy hogy a két kezét a két frakkszárnyának zsebébe mélyesztve, ő nagyméltóságát teljesen elnapotíttatja. Ezért felsőbb rendeltetle meg is kellett duellálni a dehonestált kegyelmes urnak Ürményivel s szerencse, hogy a pisztolyok lojálisok voltak.

E kiváló tekintélynek auguriuma alatt mi, fent elsorolt cidevans rebellisek egy merész vállalatot kezdtünk, a „Nemzeti Könyvtár” kiadását. Régi krónikáknak, magyar közéletnek megörökítése volt benne a főcél. Sok nagybecsű munka lett ott összehordva: többek között Cse-rey Mihálynak nagyérdékű erdélyi korrajza. Ennek a befolyása alatt született meg Szigligeti „Béldi Pál” drámája s ne-

kem is több regényem: (Erdély aranykora, Törökvilág Magyarországon, Két-szarvu ember.)

Később ezen a félig taposott ösvényen át megnyílt az ut egy rendes napilaphoz, amelynek koncesszióját a derék idősb Emich Gusztáv tudta megszerezni a maga firmájának. Ez volt a Pesti Napló.

Csak két lap van még mai nap életben, amely a távol Bach-korszakban merészkedett megszületni: mindakettőnek én voltam a keresztapja: a Vasárnapi Ujság és az Üstökös, napilap csupán a Pesti Napló. Ez képviselte egyedül a magyar nemzeti szellemet.

Szerkesztője volt Török János. Az egyedüli posszibilis szerkesztő széles e Magyarországon. Minden egyéb publicista terhelve volt a kormánykörök előtt. Hisz én nekem magamnak is csak úgy lehetett két éven át a Vasárnapi Ujságot szerkesztenem, hogy Pákh Albert lett megnevezve felelős szerkesztőnek; az pedig Graefenbergben üdült nehéz betegségéből s minden héten üres lapot küldtünk fel hozzá, azt visszaküldte az aláírásával ellátva s arra nyomtattuk a cenzornak benyújtandó számot.

Tehát a Pesti Napló munkatársa voltam én is.

Igaz, hogy csak a vonal alatt. A tárcájában jött a regényem.

Az első regényem, mely azzal a vakmerő furfanggal jött létre, hogy napon-kint egy tárcára valót irtam meg belőle, a következő napra való még csak a fejben volt meg. Könnyen beletörhetett

volna a késem. Ez a regényem volt az Egy magyar nábob. Szép honoráriumot kaptam érte: a Pesti Naplótól ezer forintot. Rengeteg pénz volt ez akkor! Kivált nekem. Nem is tudtam volna mire elkölteni, ha a svábhegyi telket (egy elhagyott kőbányát) meg nem vettem volna rajta. Hanem ez még csak felét adta ki a vételárának; hogy a másik fele is megkerüljön, nem volt mit tennem más, mint a jó Magyar Nábob örököséből egy másik regényt leszármaztatnom: ekként támadt a Kárpáti Zoltán.

Ezért is megkaptam — előre — a szép ezer forintokat Emichtől. S aztán irtam ezt is, egyik tárcát a másik után a Pesti Naplóba, nem aggódva a jövő-dők miatt.

Hanem ennél aztán csakugyan utol-ért a nemezis.

Az új telkemen, galagonyabozót-irtás közben a jobbkezem hüvelykujjának a körme alá szuródott egy tövis, beletört a hegye, az ujjam meggyült, nem tudtam a tollat fogni: a tárcá elmaradt a lapból.

De másnap már ott volt a szerkesztő kegyetlen fulminatoriuma az asztalomon:

„Hallja az ur! vagy regényt írjunk, vagy paszulyt öntözzünk! Ha felvette az ur az árát, írja meg az equivalensét!”

Én aztán mit tehettem? Török Jánosnak igaza volt. Irni kellett. Irtam a folytatást bálkézzel. Ha a tisztelt olvasó talál valami nevetni való furcsát ebben a regényben, gondoljon rá, hogy én azt bálkézzel irtam, a jobbkezem hüvelykét az alatt széki fű-főzetbe áztatva.

vészetek és technika előhaladásával a mai társadalom is minduntalan újabb meg újabb követelményeket támaszt az iparossal szemben.

Az önképzés minden ember feladata. A tökéletesedésnek határa nincsen.

Az iparos ezt különösen két úton, n. m. észbeli képességével és keze ügyességével éri el. Mindnyájan tudjuk: a szellemi képzettség nemcsak hogy újabb meg újabb dolgot talál fel, de a nagyobb foku értelem párosulva jó izléssel, művészi képességgel és technikai tudományos ismeretekkel, a tökéletesebb munkának is nagyobb értéket kölcsönöz. E körülménynek tulajdonítható, hogy Boszton jól iskolázott iparosai évenként annyi pénzt raknak a takarékpénztárba, mint a mennyi az angol bank évi jövedelme.

Figyelemre méltó jelenség továbbá, hogy míg Francia-, Német- és Angolországban a több százazrekkel, vagy milliommokkal rendelkező iparos fia tanul — és iparos lesz, addig nálunk a jobbmódu iparos, kereskedő, vagy földbirtokos fiából ügyvédet, orvost, papot, mérnököt, hivatalnokot, stb. nevel. Talán azért, mert azt hiszi, hogy nagyreményű fia így jobban boldogul az életben, vagy mert anyagi jóléte mellett kevésre becsüli, vagy szegényli az ipari foglalkozást.

Mindez önámításnál és hiu öntetszelgésnél nem egyéb.

Az igazán művelt ember a tisztességtudó, szorgalmas iparost, ki hivatala magaslatán áll, nem hogy lenézne, hanem csak tisztelni és becsülni tudja. Nem egy férfit említhetünk fel, ki iparos létére a legmagasabb körökben is közbecsülésnek és nagy tiszteletnek örvend. Így Thék Endre, kinek Budapesten nagy gyára van, ma is csak asztalosnak mondja magát, vagy Jungfer Gyula és Árkay Kálmán, műlakatosok, mindketten egykor szegény iparos segédek voltak. De felemlíthetjük Faure Felixet is, Franciaország jelenlegi köztársasági elnökét, ki azelőtt szegény timár volt, most pedig Franciaország legtekintélyesebb helyét foglalja el.

Az ilyen tényekkel szemben valóban el kell ítélnünk ama hibás felfogást, hogy iparosnak csak az menjen, ki tudományos pályára nem való,

vagy a kit nem tanulás miatt az iskolából eltávolítottak. Az iparos pályának nem szabad ilyen menedék helylyé elfajulnia. Legyen az életelő, melyre csak az lépjen, kinek erre hajlama van. Szükséges azonban, hogy a leendő iparos az általános műveltséget is megszerezze hozzá, mert csak így foglalhat helyet a különböző rangú és rendű emberek között. Éppen ezért ne elégedjünk meg azzal, ha a tanuló az elemi iskolát végezte. Hadd járja legalább a középiskolák négy alsóbb osztályait is, mert ennek azután az lesz a jó következménye, hogy az illető érettebb észszel és fejlettebb testtel lép az iparos pályára, mi már magában véve nagy előny arra nézve, hogy pályáján annál nagyobb sikerrel haladhasson.

Avagy nem szívet-lelket egyaránt mélyen érintő jelenség az, midőn tapasztaljuk, hogy az ipariskolába olyan tanulók is iratkoznak be, kik még írni-olvasni sem tudnak. Legtöbbször pedig ismeret dolgában az elemi iskola színvonalát sem éri el. Ilyen körülmények között lehetetlen, hogy értelmi képzettség és ismeret nélkül az ipar fejlődjék. Ezen okból kifolyólag égető szükség volt, hogy a magas kormány az iparos osztály érdekében országsszerte ipariskolákat állítson fel. Ámde minden üdvös intézkedés sikertelen marad és hajótörést szenved, ha egyes mesterek — tisztelt a kivételeknek — nem tesznek eleget törvényszabta és lelkiismereti kötelességöknek. Az ilyenek megmondhatnák, hogy a midőn az iparos szülőivel vagy gyámjával megkötötték a szerződést, fontos kötelességet is vállaltak magukra, a mennyiben a szülők helyett gondjukra bízott fiu mind testi épségéről, mind lelki kiképzetéséről, neveléséről gondoskodni tartoznak. Lelkismeretes és jó mester-nél a tanuló mintegy második édes apára talál, ki szorgalmasan jártatja iskolába, oktatja, inesterségre tanítja, szóval annak jövőjét és szellemi művelődését előmozdítja. Csak lelkiismeretlen ember teheti azt, és önmagát itéli el az olyan mester, ki tisztán azon célból fogadta fel tanulóját, hogy ily uton egy olesó szolgálva szaporítsa személyzetét.

Iparunk tova fejlesztésére, fel-

virágoztatásáért nekiünk még sokat kell tennünk, és nagyon sok függ attól, hogy miként készül elő az ifju nemzedék e pályára! Napjainkban mindenütt nagy gondot fordítanak az iparosok kiképzetésére. Legyünk tehát rajta mi is és kicsinyes dolgokkal ne álljuk útját annak, ami a fiatal emberre művelőleg hat.

Fetzer János Ferencz.

Egyleti élet.

Városunk egyik legrégibb egylete a „Temetkezési Egylet“ f. évi augusztus hó 23-án vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését Veverán József elnöklete alatt.

A gyűlés nagy figyelemmel hallgatta végig az elnök jelentését, mely hűen ilusztrálja ezen huniánus egylet működését. A jelentésből megtudjuk, hogy az egyletnek 811 tagja van s a halálessenkiti bevétel, a kiadást teljesen fedezi.

Az elnöki előterjesztés után a pénztárvizsgáló bizottság jelentése olvastatott fel, melyből kitűnik: hogy az egyletnek az 1895. évi bevétele: 5233 frt 37 kr, kiadása: 4459 frt 32 kr, pénztármaradvány 773 frt 55 kr, ezenkívül a takarékpénztárban elhelyezett alaptőke: 1492 frt 71 kr, forgalmi tőke: 795 frt 71 kr, s így az egyletnek a múlt évi összes vagyona kitett: 3061 frt 97 krt.

Végül a lejárt mandátumokat ujitották meg. Egyhangulag három évre megválasztották a következő tisztviselők:

Elnök: Veverán József; alelnök: Nagy Ferencz; pénztárnok: Farkas István. A jegyzői állásokra titkos szavazás útján szótöbbséggel: Némethy Zsigmond és Kozá József választották meg.

Választmányi tagokká egyhangulag Gencsy Sándor, Barna József, Schönstein Ferencz, Schönstein István, Gyurkó József, L. Barna József, Szabó Zsigmond, Laczay József, Bikfalvi András, Benkő Pál, Kába József, Gaál István, Erdődy László, Gámeneczy Lukács, dr. Ajtai Endre, Bartha Elek, Lisztay Imre, Merk János, Kanyó Ferencz, Kedves György választották meg.

Némethy Zsigmond, jegyző.

Krasznai események.

— Műkedvelői előadás. —

Miből áll az emberi élet?

A küzdelmek soros láncolatából. A megélhetés nap-nap után terheesebb, nehe-

zebb. S ha az ember a folytonos munka után nem keresne, találna némi szórakozást, mely a lelket, testet mintegy fölelevenítse, frissítse, mi történnék: önmagát emésztené föl, mint egy roszul töltött léghajó és ...

Igaz, a szórakozás sokféle, nemes és mondjuk ... nem nemes. De a mint a gusztus lehet veszett és rosz is, és mégis csak gusztus az, úgy miért ne lehetne a szórakozás is sokféle: a hány ház, annyi szokás. Egyik embernek a nagy dob, cintányér, másiknak a pikula, harmadiknak a hegedű, gordonka, cselló a kedvenc hangszere; egyik ember a grogot, absintet, konyakot izleli csak, míg a másik a gabonoriumba találja fel a mennyi italát, nos, én például megelégszem a Nagy Domokos 80-iki rizlingjével, de aztán alább nem is adom.

Mások lelkesülnek a dalért, énekért, ismét mások a színházért, igen, a színházért, — engedje meg tekintetes szerkesztő, de már jövőre nagyságod, mert hiába, ma már — e demokrata században — mindenki tekintetes ur, hogy jelenleg én is a színházért lelkesüljek. Lelkesülök, imádom a színészeket, kivált annak szép papnőit.

Mi mindent nem karcolhatna e türelmes papírra fantáziám, ha eszembe nem jutna a szerkesztő kék irónja s e percben oda a lelkesültség s írom, a mint következik:

A krasznai „önképző zenekör“ aug. hó 20-án, hogy ez által is emelje nemzeti nagy ünnepünk fényét, műkedvelői előadást rendezett Macha Gusztáv elnökének indítványára. Talán elég volna ennyi is, nem, mert akkor vétkeket követnék el önmagam a szereplők ellen.

Gyönyörű képet nyújtott a telt ház. Megindult a csevegés, de a mint az óra ütött, megszólalt a színpadi csengő, s a függöny felgördült s láttuk Szigligeti Ede vigjátékát, „Liliomfi“-t szép, kerekded, összevágó előadásban. A rendezés kifogástalan. Ez nem is lehet másképp, mikor oly kipróbált vén műkedvelő, mint Gál Lenci bátyánk vezette a műkedvelők csapatát.

Beteg Matild (Camilla) helyes felfogással játszott meg a már idült nevelőnőt, aranyosak is az olyan nevelőnők és nagynénik. Miron Berta (Mariska) kedves volt szerepében. Miron Rebi (Erzsi) mint mindig, úgy most is csak elismeréssel adózhatunk neki.

A férfi szerepek is mind jó kezeken voltak. Boros Lajos (Liliomfi) játékaival, mimikájával elragadta a közönséget, valóban a színpadon is kitüntetéssel nyilváníttatott „érettné“. Nagy Sándor (Szellemfi) derekasan megállotta helyét. Sarkady Gyula (Szilvai profesor) a régi jó. Dr. Steiner Mór (Kányai fogadós) hálátlan szerepét sok tehetséggel játszotta meg, pedig azt hiszem, hogy ő inkább szeretne még vő, mint após lenni. Ifj. Kövesdy

De hát én még most is visszagondolok erre.

S most, amikor már nevezetes ember lettem, akinek nevét a fillokerák, szőlőmoly és firkáló férgek milliói hirdetik s körüljárók viruló telkemben, gyönyörködve gyümölcssterhelte fák, bokrok és szőlők ismerős világában, mindig eszembe jut, hogy én ennek az alapját a jó Pesti Naplónak köszönöm. Adjon az Isten neki is még sok időközön át bőséges szüretet!

Harag.

Irta: Tornai Barna.

Ugy történt, hogy mikor szentjakabi Jakab Boldizsár koporsóját levitték a családi sirbolthba, Jakab Ernő is ott ment, a két asszony, huga meg a két sógora után. — Sokan már nem is tudták ki az: régen elkerült innen a szülőföldjéről; a vad idegenbe megbarnult az arca, megszelesedett a válla, komor, hideg lett a tekintete. Mikor a két huga kisírt szemekkel visszafordult a koporsótól, csak odaborultak a vállára, szótlan zokogva s a hatalmas férfi rájuk hajtotta szép fejét és sirt, — mint azelőtt régen ...

Mert sirtak így együtt már egyszer; akkor is itt, a sirbolt vizshangzó ivei alatt. A két kis gyöngye szőke lány ott zokogott az életerős fiu vállán: ez biztatta őket, csitította s a könnyei oda perregtek a szőke fürtökre. Az édes anyjukat, azt a halvány arcú, szomorú asszonyt hozták ide le, aki itt alussza álmátlan álmát; Jakab Boldizsár összevont szemöldökkel állott ott a három gyermek, hátra nézett, oda nyilatott valami a szívökbe; — nagyon árvák voltak.

A mogorva, rideg ember, még a koporsónál sem lágyult meg, hogy legalább most békítette volna meg a feleségét, azért a sok szenvedésért.

Mert sokat szenvedett; aztán mikor már érezte, hogy nem bírja tovább, odahívta a fiát, simogatta szép, barna fürtös fejét:

Ugy-e gondját viseled a kis hugaidnak, szeretni fogod, nem hagyod el őket? Nem, soha!

Védelmézd őket mindenben.

A fiu bólintott rá s hullt a könnye a sovány, kiaszott kézre.

És szeretni fogjátok az édes apátokat mindig! — mindig.

Egy óra múlva árvák voltak.

És úgy érezték ezt az árvaságot, féltek az apjuktól s mikor komor, téli estén, a tanuló szoba divánján összebujtak, a fiu mesélt nekik, aztán a vége mindig az volt: én szeretem édes apát! És a kis leányok szepegeve fogadták: én is, én is!

Már csak egy év volt hátra, aztán kimehettek az ősi kuriára s az öreg Jakab Boldizsár dicsekedve mondta, hogy már a gondot átadja emberré nőtti fiának. Öröm volt a faluban, mikor a földesur, a szép fiával, meg az angyalarcú leányaival visszaköltözött a régi kastélyba és mintha Jakab Boldizsárt is megváltoztatta volna a friss levegő, meg a százados fák hűs árnya, a pataksugár; szelid lett és vidám s az volt az egész ház is, az maradt mindaddig, míg a fiatal Jakab Ernő oda nem áll az apja elé s meg nem mondta, hogy házasodni akar.

Az apai szeretet nyilatott át szívében s tettetett nyugalommal szívtá tovább pipáját, mikor kérdezte:

— Jól! És ki lesz a menyem?

— A Libor Illés Krisztinája.

Hallatlan harag gerjedt a büszke Jakab Boldizsáron.

— A Jakab Boldizsár fia egy jöttment leányát nem veszi el, nem, soha! Talán még ide hoznád az ősi portárra! Lelölök téged is, meg azt a személyt is, aztán nem lesz fiam!

— Azt a leányt ne sértegesse, s ha úgy tetszik, Jakab Boldizsárnak nincs fia.

Nem kérlete az apját; jól ismerték már egymást s mikor a fiskális a kezébe adta az anyai örökségét szép, fényes aranyakban, az engesztelhetetlen gyűlölet és dac, eltudott bucsuzni a két kis szomorú hugától, halványak voltak, reszketve, szeliden simultak a hatalmas férfinéz: szóval nem marasztalták, csak könnyes, nagy szemük beszélt. És azt hitték, hogy Ernő egy-két nap múlva visszajön, hiszen édes anyja mondta, szeressük édes apát!

És a fiu elment megsértve, haraggal s a Libor tanító Krisztinája tudta, hogy nem jön többé a földesur fia hozzá.

Mikor a barna Krisztinától bucsuzott, remegett a hangja s a kis kert rácsára támaszkodva, vigasztalagatta a leányt:

— Krisztina, ha visszajövök, magát is elviszem, vár-e reám?

A leány ránézett sötét szemeivel s bus mosolylyal felelte:

— Már akkor tán meg sem fog ismereni. El fog engem felejteni.

— Soha Krisztina, soha!

A kis Karola meg Anna hiába várták nap-nap mellett vissza a bátyjukat; tavasz ment, ősz jött, nem győzték várni. Egyszer aztán kinyílt az ő igazi tavaszuk is s elrepültek egy új fészekbe, hol a szerelem s boldogság lakott s az öreg Jakab Boldizsár ismét rideg, komor lett s szomorú magányában álmódott arról, mikor még Jakab Boldizsárnak volt — fia.

És a fiu, ott a vad idegenben, a hajó kényelmes kajútjében, a világvárosok ezer mulatsága közt csendesen, magános

Elek (Schvarcz) vendéglős szerepét jól alakította, nemkülönben Beteg Béla (ifj. Schvarcz) a bántott szerelme.

Valóban a tisztelők, ismerősök, barátok csak némileg rótták le elismerésüket a felnyújtott szép csokrokkal a hölgyesreplőkkel szemben. A közönség a szereplőket minden egyes jelenet után kitapsolta, végül addig tapsolt, míg a társulat Lenczi bátyánkkal meg nem jelent a színpadon.

Mig a közönség gratulált a fényes sikerhez, műkedvelőknek, igazgatónak, addig Macha Gusztáv elnök a termet egy perc alatt szabaddá tétette, az ifjuság táncra perdült s a reggeli órákban még mindig huzták a barna fiuk s ki-ki hallik a csapongó jó kedv egy-egy akkordja, „hogya volt”, „soha se halunk meg!”

A játékonny célra is szép összeg jutott.

Uraim és hölgyeim! Nekem is van még egy szavam: ha önökben ennyi a tehetség, akkor a mielőbbi viszontlátásra! Kraszna, 1896. augusztus 22.

Busmagyar.

Régen és most.

(Budapesti levél.)

Az idén nincs holt szezon s így folyást van a lapoknak miről írniok. Más téma híján a millenáris kiállítás bősége sen ad nekik foglalkozást. Hogy mily gazdagon lehet ezt a gyönyörűséget ősmertetni, azt eléggé megmutatja a Magyar Hírlap, amelynek már hónapok óta nap nap után van a kiállítást részletesen magyarázó közleménye. De különben is nagyot fordult a világ kereke egy pár év alatt. Még csak tíz évvel ezelőtt is másképen készültek a hírlapok, mint mai napság. Nagy nyár idején akárhányszor megakadt a világ, abban az értelemben, hogy nem történt semmi érdekes dolog; ilyenkor aztán mit volt mit tenniük a szegény lapoknak: lefordítottak a külföldi lapokból mindent, a mit a mi közönségünknek valami ürügygyel fel lehetett tálni. Egyik nevezetes napilapunk akkoriban heteken át traktálta olvasóit egy folytatásos közleménnyel, amelynek ez volt a címe: A feketék szerelme.

Azok az idők, úgy látszik, örökre elmultak. Ma már annyi a segédeszköz, amely a hírszolgálatot tökéletesíti, hogy teljességgel nem akadnak meg a lapok közlemény dolgában. Ellenkezőleg, majd mindig az a baj, hogy nincs elég hely, nincs elég papiros. Tele van a lap, mielőtt mindent bele lehetett volna szorítani, amit másnap az olvasók kíváncsian keresnek benne. Mikor a főmestör azt jelenti a segédszerkesztőnek, hogy: „rosszul állunk” annak éppen ellenkező értelme van ma, mint tizenöt-husz évvel ezelőtt. Régebben akkor állott rosszul a lap, ha kevés volt az anyag s attól lehetett tartani, hogy a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tesz ki annyi kéziratot a szerkesztőség munkája, amennyivel a napilap megteheti. Most? akkor áll rosszul a lap, ha a főtördelő éjjel tíz órakor jelenti, hogy már csak két és fél hasábra való helye van: a segédszerkesztő asztalán pedig nyolc-tíz hasábra való munka vár kiosztásra.

*

Azt a haladást, amit a hírlapirodalom rövid egy-két évtized alatt felmutat, csupán csak a technikai eszközök tökéletesedése terén találjuk. Az igaz, hogy ezzel a hírlapelállítással szorosan összefügg. Mert ha összehasonlítjuk a husz évvel ezelőtt munkában volt gépeket, amelyekkel óránként legfeljebb ugyanannyi száz példányt lehetett előállítani, ahány ezret most a rotációsok leggyöngyöbbje is nyom: akkor még tisztában lehetünk az egész munkakörben beállott roppant különbséggel.

Hisz' tulajdonképen a sokszorosítás kérdésén fordult meg a haladás ügye. Mert a lapot csak akkor lehet nyomni, ha egészen készen van, de a régi csöndes munkaerő gépekre való tekintettel mielőbb el kellett készülni a szerkesztőségnek a maga munkájával, ha azt nem akarta, hogy a nyomda lassúsága miatt minden postáról lekéssék a lapja. Ily körülmények közt természetesen már éjjel 11—12 óra közt be kellett fejezni a szerkesztőségi munkát, s a nyomda, amelyre a lap elkészése esetén rendszerint penále volt szabva a szerződésekben, nem is fogadott el ezen az időn túl kéziratot. Egész sereg oly hír maradt ki tehát a lapokból, ami mind éjjel utánról datálódott.

Ma? Éjjel után két órákor gyakran kap a nyomda kéziratot; sőt valami nagyon nevezetes esemény még azt is megéri, hogy miatta reggel három-négy óra

közt megállítják a már működő rotációt, egy tábla öntvényt kivesznek belőle, az érdekes hírt hamarosan kiszedik, újra sztereotípiálják, újra beteszik a gépbe s úgy folytatják a munkát. A korábban kinyomott példányokban persze az új szenczió nincs benne, de legalább a főváros számára készülő példányokban megvan.

Hogy a főváros olvasó közönsége kapja ezeket a teljesebb példányokat, annak nem a vidék háttérbe szorítása az oka, ámbár kétségtelen, hogy a nagyvárosi ember általában türelmetlenebbül vár minden szencziót. Az igazi ok az, hogy az expedició csak akkor kezd a munkát, amikor kinyomott példány már van s folytatja mindaddig, amíg elnem látta a vidéki ugynevezett rutákat, vonalakat. Az expedicióban egy sereg ember foglalkozik hajnalban azzal, hogy minden egyes előfizetőnek a címszalagját ráragasza egy-egy kész példányra s aztán minden vasutvonal külön csomagolva kaphassa meg a maga szállítmányát. Ezt a munkát sürgősen kell elátni; ez nem várhat, mert a vonat se vár a lapra.

Igy aztán a legkésőbb nyomott példányokat kapja a főváros, mert ezeket a példányokat késés esetében is széthordozák a lapkihordók.

Ennyit is érdekes tudni a hírlapcsinálás titkaiból azoknak, akiknek nem volt még módjokban, hogy egy budapesti nagy lap szerkesztőségének s nyomdájának a működését közelebbről láthassák.

Nyilatkozat.

A „Szilágy-Somlyó” folyó évi 34. számában „Iparosok panasza” cím alatt megjelent közleményre, szabad legyen észrevételünket megtenni s ezt becses lapja legközelebbi számában szíveskedjék közölni.

Alaptalan a sz.-somlyói iparosok s kereskedők azon panasza, hogy Sarmaságon kirakó vásár tartatott és pedig nem is egy, hanem két napon, mert igaz, hogy a vásári hirdetmény ellenére, melyben világosan olvasható: „a községnek évente engedélyezett 2 országos állatvásár 1896-ban az alábbi napokon fog megtartatni”, jöttek iparosok, de azoknak nagy része azonnal el is távozott, a kik itt maradtak, azoknak a kirakodás és árulás szigorúan megtiltatott.

Folyó hó 13-án az itt maradt iparosok sürgönyöztek a nagyságos alispán urhoz, melyben kérték az árulás megengedését; azonban az a válasz érkezett az előjárásnak, hogy a kirakó vásár megtartása megakadályozandó.

Mig e sürgöny nem is érkezett, addig is megtette úgy az előjárás, mint a csendőrség törvényszabta kötelességét az iparosokkal szemben, e sürgöny vétele után pedig ismételte s folyton ellenőrizte és meggátolni igyekezett az árulást. Nem is rakodott ki, vagy árult egy iparos sem a hivatalos közegek jelenlétében.

Igaz, hogy midőn a hivatalos közegek egy-egy iparos szekereitől eltávoztak, titokban a szekerekről árultak, de ezek mint ellenszegülők illetékes helyen fel lettek jelentve s így most már az illetékes hatóság jogkörében áll ezekkel szemben a törvény szigorát alkalmazni. Mert sem a községi előjárás, sem a csendőrség brutális eljárását az iparosokkal szemben nem alkalmazhat, — elég volt az a kelemetlenség mindkét ellenőrző közegnek, miben kötelességük teljesítése alkalmával részesültek.

Ha a sz.-somlyói iparosok annyira ohajtják a sarmasági országos vásárt, s annak nem létele miatt nagy anyagi kárt szenvednének; miért nem nyilatkozik Sz. Somlyó város a sarmasági vásár megengedhetése mellett? Mert ha Sz.-Somlyó város az ujjában kért 4 országos vásár megengedhetése mellett nyilatkozott volna, akkor most nem két, hanem hat, de legalább is 4 állatvásár s kirakodó vásár lett volna tartható; pedig sem a meglevő, sem a kért négy vásár a sz.-somlyói vásárokkal össze nem esik.

A hatóság tehát semmi mulasztást nem követett el. Reméljük azonban, hogy nem sok idő múlva kirakó vásár tartásra is lesz engedélyünk.

Ennyit a közügy érdekében.

Sarmaságon, 1896. augusztus hó 23-án.

Kovács Béla,

körjegyző.

Báti Ferencz,

főbíró.

Különfélék.

— Szent István napját, első királyunk ünnepét impozáns módon ülték meg a helybeli r. kath. templomban, a műkedvelő zenekar közreműködése mellett. A műsor la-

punk mult számában már ismertette volt, itt csak annyit tehetünk hozzá, hogy minden részében gyönyörű, megható volt. A szent mise végeztével Török Teofil gimnáziumi tanár tartott sikerült szónoklatot. Felcséleges mondanunk, hogy a templom zsufolásig tömve volt. Ugyancsak e napról kapjuk a következő értesítést: Kegyelettel ülte meg Szent István napját Kraszna nagyközség is. Az utcák lobogódiszt öltöttek. — A r. k. templomban a hivatalok testületileg jelentek meg.

— A helybeli r. k. gimnáziumban a beiratások szeptember hó 1., 2. és 3-án délelőtt 9—12 óráig lesznek. A tanév megnyitása 4-én délelőtt 9 órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte”-val történik, az előadások pedig 5-én kezdődnek. Az igazgatóság.

— Ertesítés. A helybeli állami népiskolában az 1896—97. tanév folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor fog megnyitani; a beiratások, a főlvételi és javító vizsgák úgy a mindennapos, mint az ismétlő iskolába az említett hónap nyolc első napjaiban fognak eszközöltetni az állami iskola helyiségeiben, minden nap d. e. 8 tól 11 óráig és d. u. 3-tól 5-ig. Főlhivatnak ennél fogva az érdekelt szülők és gyámok, miszerint 6—11 éves mindkét nembeli gyermekeiket a jelzett idő alatt a mindennapos, a 12—14 éves tanulóknak a növekedőket pedig szintén ezen idő alatt az ismétlő iskolába írássák be, — ha más tanítványnak nem tagjai — annyi-lyal is inkább, mivel a késedelmezőkkel szemben a legszigorubb intézkedések fognak igénybe vétetni. Fizetendő díjak a mindennapos iskolában: tandíj összesen egy tanévre 2 frt, mely összeg lehetőséggel a beiratáskor, de mindevesetre a tanév két első havában fizetendő az igazgató-tanító nyugtájára; beiratás címen és a tanítói nyugdíjlapra 40 kr. és így összesen 2 frt 40 kr. Szegény tanulók a tandíj fizetés alól fölmentésre tarthatnak igényt, ha abbéli szegénységi bizonyítványukat szeptember hó 15-éig beazórlag az igazgatósághoz benyújtják. Az ismétlő iskolában az évi tandíj 1 frt; a beirási díj itt is 40 kr. Ezen összegek lehetőleg a beiratáskor fizetendők. Tandíj elengedésben a fenti eljárás mellett ezen iskola tanulói is részesülhetnek. A beiratásnál az adatoknak lehetőleg pontos és hibátlan tollbamondása végett a szülők jelenléte szükséges. Sz.-Somlyó, 1896. augusztus 4. Geneszy Sándor, polgármester.

— A szilágy-somlyói rom. kath. elemi fiúiskolában az 1896—97. iskolai évre a beiratások szeptember hó 1., 2., 3. és következő napjain eszközöltetnek az elemi iskola III. osztályának termében délelőtti 9 órától 12-ig. Felvételi díj 25 kr. tanítás díj helybeliekre 2 frt; vidékiekre nézve 3 frt.

— Beiratás. A szilágy-somlyói alsó foku ipar- és kereskedelmi iskolákban f. évi szeptember hó 6. és 8-án az állami elemi népiskola megfelelő helyiségében délelőtt 8—11 óráig lesznek a beiratások. A rendes előadások pedig ugyanazon hó 13-án kezdődnek. Tandíj egész évre 4 korona, mely összeget a városi pénztárosnál kérjük lefizetni. Szilágy-Somlyón, 1896. augusztus 25-én. Az igazgatóság.

— Nyilatkozat. Miután tudomásomra jutott, hogy a „Szilágy-Somlyó” utóbbi számában megjelent „Elbocsátott tanítók” című közlemény szerkesztésével és nyilvánosságra hozatalával az illető iskolaszék az egyik elbocsátott tanítót gyanúsítja s most már a kilátásba helyezett végkielégítést ebbéli igazolásától tette függővé, indítatva érzem magam annak kijelentésére, hogy az említett közlemény szerzője magam vagyok, s hogy annak megírására senki más által ösztönözve, fölkerve, avagy kényszerítve nem voltam, mint lellem sugallata által, mely az illető iskolaszék inhumánus eljárását elhallgatni nem bírta. Bogdán István, igazg. tanító.

— A sz.-nagyfalusi vásártér szűk volta miatt több fölöt vettünk panaszt. A legközelebb lefolyt baromvásár alkalmával sem felelt meg rendeltetési céljának. Felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét, hogy eme 10 hold területű tér kibővítéséről, hová 10—15 ezer drb. szarvasmarhát szoktak felhajtani, igen jó volna, ha mielőbb gondoskodnék.

— Panasz a posta ellen. Postai közlekedésünk gyorsaságát meglehetősen szatirizálja egy a napokban előfordult eset, mely szerint a Krasznán hétfőn postára adott levél egész szombatig utazott, hogy Ippra elérkezessen.

— A krasznai önképző zenekar által e hó 20-án rendezett műkedvelői előadás alkalmával fölülfizettek a következők: Macha Gusztáv 2 frt 10 kr. özv. Tolokán Miklósné 2 frt, — Bakosi József, Lengyel István 1—1 frt, — Szénásy Miklósné (Sz.-Somlyó) 80 kr.; — Belle Gyula, Schneider János, Fülöp Mihály 60—60 kr. — Nagy Dezső, Weisz N., Horváth Ábrahám (A.-Bán), Lázár Gejza, Papp László (Egrespatak), Szabó Sándor 50—50 kr., — Olasvsky Simon 30

kr., — Matolcsy János (Kr.-Horváth), Buhl Ármán, N. N., Csapék Károly 20—20 kr., — N. N., Nemes Kálmán 10—10 kr., összesen 13 frt. Fogadják a nemes adakozók a játékonny cél érdekében szíves közönetünket. Sz.-Kraszna, 1896. augusztus 21-én. Macha Gusztáv, elnök. Kövesdy Lajos, pénztárnok.

— **Foulárd-selyemet 60 krtól** 3 frt 35 krig méterenként, japáni, chinai, stb. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként sima, csikos, kockázott, mintázottakat damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: HENNEBERG G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájceba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

— **Jókai és a Pesti Napló.** Augusztus 20-ikán Magyarország legrégebb napilapja, a Pesti Napló, azzal a meglepetéssel szolgált olvasóinak, hogy külön ünnepi mellékletben kiadta azokat a vezércikkeket, amelyeket negyvenhét esztendő fennállása óta a Szent István napokon között. Ez a gyűjtemény valóban történelmi jelentőségű, mert mint egy gócpontban, meglátható benne az utolsó századfél egész története. Magyarország ezeréves fennállásának ünnepén, amikor a nemzet és minden egyes fia emelkedett hangulattal tekint vissza a múltba: a Pesti Napló joggal mondhatja el magáról, hogy a saját multjában az ünneplő nemzet multjának egyik legszebb korszakát látja. S éppen azért a Pesti Napló ezuttal vezető helyen nem a szokásos politikai elmélkedést közli, hanem az ünnepi pillanatnak megfelelően, Jókai Mór, a koszos regényíróról szólaltatja meg, aki ragyogó tollal írja le az ő dolgát a Pesti Naplónál s mint az utolsó századfél legnagyobb krónikása, megmutatja, hogy milyen szerepe volt az egész idő alatt a Pesti Naplónak a magyar nemzet nagy küzdelmeiben. Amikor ő a Pesti Naplónak bőséges szüretet kíván, ez nem egyszerű szólás-mondás, hanem elismerése annak az óriási munkának, amelyet a Pesti Napló sokáig, minden segítő társ nélkül is híven és lelkiismeretesen végzett. Abban a helyzetben vagyunk, hogy Jókai Mórnak a Pesti Napló Szent István-napi számába írott gyönyörű visszaemlékezését lapunk mai tárcájában egész terjedelmében közölhetjük.

— „Az újvilág csodái” című amerikai díszműnek 6-ik füzeté is megjelent és meg kell vallanunk, hogy minden újabb füzetével a mű mind érdekesebbé és lebilincselőbbé válik, úgy hogy a „csodamű” elnevezést a szó legteljesebb értelmében megérdemli. Álmodta volna-e valaki valaha, hogy 40 kr-ért, minden költség és nehézség nélkül Dél- vagy Északamerika természeti csodáit látni fogja? Ezen fényképek tényleg oly csodálatosak, hogy megtekintésük alkalmával az ember a természetet gondolja maga előtt és annyira elmélyed, hogy csak a papír megérintésekor veszi észre, hogy álmodott és hogy mit szemlél, az csak fénykép — természetesen a legújabb amerikai kivitelben. Csaknem minden, amiért az ember pénz kiad, eltűnik szemei elől, a legköltségesebb utazások elmosódnak, a legszebb fényképek elsárgulnak, „az újvilág csodái” című díszmű azonban 100 évig is eltart és bizonyosságul fog szolgálni, hogy a „Pesti Napló” az ő olvasóit csekély pénzért nagy áldozat árán mily csodálatos, tanulmányos és érdekes gyűjteményben részesítette.

— Annyi jót és díszeteket elmondunk már a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) budapesti kiadócéggel által a millennium alkalmából megjelenő Szalai-Boróti-féle „Magyar Nemzet Története”-ről, hogy ezuttal csak röviden akarjuk jelezni, hogy e nagy díszmunkából most vettük a 44-ik füzetet, szokott díszes kiállításában. A szövég I. Ferdinánd király halálán túl, már utóda I. Miksa királyról is értekezik. E füzetet következő illusztrációk díszítik: A zentai csata (Engerth A. festménye). Oláh Miklós (Rugendás J. G. metszete). János Zsigmond emlékére és aláírása. Miksa király. Schwendi Lázár. Tokaj megvétele 1565-ben. Szulejman szultán. Zrínyi Miklós arcképe. Szigetvár ostroma. Zrínyi Miklós aláírása. Zrínyi Miklós sisakja. Gyula ostroma. II. Szelim Szultán. Schwendi Lázár emlékére. Verances Antal. Forgách Ferenc, váradai püspök, utóbb esztergomi érsek. János Zsigmond és Báthory István.

— „Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története” című munkából most jelent meg a 64-ik füzet, melyben Gracza György az áprilisi diadalmas hadjáratot be-

széli el. Igen pompás részlete a füzetnek a Sebő és Riedesel báró közötti párbaj, mely tudvalevőleg a tápió-bicsakei ütközetben, a nyílt csatapiacon folyt le a két vitéz katona között. A füzet képei ezek: Funtinel, Vasvári Pál nyugvóhelye. Az aradi honvédfoglyok eledele. Biró Sándor, a hadi lapok szerkesztője. Az isaszeghi csata térképe. Lovasharc az isaszeghi ütközetben.

A szilágysági vonal menetrendje.

— Érvényes 1896. május 1-től. —

Sarmaságtól—Sz.-Somlyóig.

Állomások	3812	3814
	számu	vonat
Sarmaság indul	909	438
Somlyó-Ujlak	935	504
Sz. Somlyó érkezik	953	523

Sz.-Somlyótól—Sarmaságig.

Állomások	3811	3813
	számu	vonat
Sz. Somlyó indul	755	320
Somlyó-Ujlak	814	339
Sarmaság érkezik	839	403

Nagy-Károlytól—Zilahig.

Állomások	3712	3714
	számu	vonat
Nagy-Károly indul	530	415
Mező-Terem	600	443
Érhatvan	615	458
Tasnád-Szántó	637	521
Tasnád	701	543
Szakácsi	719	601
Ákos	750	633
Alsó-Szopor	814	700
Derzsida	835	723
Sarmaság	849	738
Ökörítő	915	807
Sz.-Balla	933	828
Haraklány	950	848
Cigányi	1005	904
Zilah érkezik	1017	918

Zilahtól—Nagy-Károlyig.

Állomások	3713	3711
	számu	vonat
Zilah indul	420	301
Cigányi	432	313
Haraklány	447	327
Sz.-Balla	504	343
Ökörítő	520	359
Sarmaság	534	413
Derzsida	603	442
Alsó-Szopor	626	504
Ákos	655	533
Szakácsi	723	559
Tasnád	742	619
Tasnád-Szántó	806	643
Érhatvan	821	658
Mezőterem	837	714
Nagy-Károly érkezik	906	743

Az aláhuzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A zoványi ev. ref. papi lak munkáinak vállalat útján leendő biztosítása céljából folyó évi szeptember hó 6-án délelőtt 11 órakor a zoványi ev. ref. papi hivatalban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A költségvetési előirányzott munkák a következők:

- 1) Földmunka 65 frt 95 kr.
- 2) Kőműves és kőfaragó munka 1375 frt 74 kr.
- 3) Ácsmunka 756 frt 18 kr.
- 4) Asztalos, lakatos, má-

- zoló és üveges munka 534 frt 75 kr.
- 5) Cserépfedő munka 197 frt 67 kr.
- 6) Bádogos munka 83 frt 06 kr.
- 7) Vasmunka 51 frt 11 kr.
- 9) Szobafestő, kárpitos és kályhamunka 166 frt — kr.
- Összesen: 3230 frt 46 kr.

Az építkezéshez szükséges természet és téglanyag természetben fog az egyházközség által kiszolgáltatni.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy az említett munkák vegrehajtására vonatkozó zárt ajánlataikat a kintűzött nap délelőtti 9 órájáig hozzám adják be.

Az ajánlatokban az ajánlott áremegedést, vagy az áremelést szóval és betűvel százalékokban kell kifejezni, és azokhoz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban 200 frt bánatpénzt csatolni.

A vonatkozó terv, költségvetés, általános és részletes feltételek, valamint szerződésminta a zoványi ev. ref. papi hivatalban a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zoványon, 1896. augusztus 18.

Viski János, főgondnok.

Országos vásár Margittán. (Biharmegye).

1896. szept. 16-án baromvás.

” ” 17-én ” 1-3

” ” 18-án kirakóvás.

Clayton & Shuttleworth
Václav-körút 63. sz.
mezőgazdasági gépjáratok által a legújabbosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobill és gőzszállító-gépek készletek cséplőgépek, tisztító-rostát, konyorozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgányok, szénagyűjtők, tisztító-rostát, konyorozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

”COLUMBIA” a legjobb sorrelőgépek, szénagyűjtők, tisztító-rostát, konyorozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

Egyetemes acél-ekék 2 és 3 vasú ekék gazdasági gépek és minden egyéb

Részletek árjegyzéket kérésre ingyen és bérmentve küldünk.

BÖLÖNI SÁNDOR
KÖNYVNYOMDÁJA
*** SZILÁGY-SOMLYÓN. ***

Ajánlja a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő betűkészlettel, díszítésekkel és a legújabb szerkezetű GYORSSAJTÓVAL ellátott könyvnyomdáját, mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN ÉS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZIT:

TUDOMÁNYOS és SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET,

FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LAKODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,

LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CZIMEKET, NÉVJEGYEKET stb.

Írózkás és sima levélpapírokkal,

borítékok, és mindennemű nyomtatványhoz nagyválasztékú papírkészlettel rendelkeznek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

„SZILÁGY-SOMLYÓ”

TÁRSADALMI HETILAP, MELY A MEGYE EGYIK LEGELTERJEDTEBB LAPJA.